

KATALOG PROIZVODA

U ovom katalogu obuhvaćeni su proizvodi koji se nalaze u ponudi Sektora sredstava Erste banke u delu poslovanja na deviznom i novčanom tržištu.

Osnovna svrha kataloga je objedinjavanje informacija vezanih za proizvode na jednom mestu. Za svaki proizvod je data osnovna definicija uz objašnjenje nekih manje poznatih termina, navedeni su uslovi pod kojima je moguće zaključenje transakcija kao i praktičan primer primene proizvoda radi lakšeg razumevanja kompleksnih finansijskih instrumenata.

O uslovima zaključenja konkretne transakcije informacije se mogu dobiti putem vašeg predstavnika u banci ili putem kontakata navedenih u ovom dokumentu.

Kupoprodaja deviza – FX Spot	3
Terminska kupoprodaja deviza – FX Forward	4
Terminska kupoprodaja deviza sa pokrićem ili pokriveni forvard	5
Devizni svop – FX Swap	6
Kamatni svop – IRS (Interst Rate Swap)	7

Kupoprodaja deviza - FX Spot

FX Spot predstavlja kupoprodaju jedne valute u/za drugu uz dogovorenu cenu sa rokom dospeća transakcije do dva radna dana nakon ugovaranja posla. Cena po kojoj je kupoprodaja dogovorena naziva se **devizni spot kurs**.

Uslovi zaključenja:

Prilikom kupovine ili prodaje deviza nophodno je da klijent podnese zahtev za kupovinu ili prodaju deviza sa navođenjem iznosa i tipa valute. Ukoliko se devize kupuju u cilju plaćanja prema inostranstvu potrebni su i instrukcije za plaćanje.

Erste banka realizuje transakcije kupoprodaje deviza u valutama iz svoje kursne liste:

AUD (Australijski dolar)
CAD (Kanadski dolar)
DKK (Danska kruna)
JPY (Japanski jen)
NOK (Norveška kruna)
RUB (Ruska rublja)
SEK (Švedska kruna)
CHF (Švajcarski franak)
GBP (Funta sterlinga)
USD (Američki dolar)
EUR (Evro)

Klijenti banke mogu dobiti povoljnije kurseve od onih koji se nalaze na kursnoj listi banke odnosno devize se mogu razmenjivati po tržišnim kursevima koji važe u trenutku razmene.

Terminska kupoprodaja deviza (Devizni forward) – FX Forward

Terminska kupoprodaja deviza (outright/forward) predstavlja dogovor između dve strane o razmeni datog iznosa jedne valute za iznos druge valute na dogovoreni datum u budućnosti po ceni (terminskom deviznom kursu) dogovorenoj danas odnosno na datum ugovaranja posla. .

Cena po kojoj se razmenjuju valute naziva se **devizni terminski kurs (forward kurs)** i formira se na osnovu deviznog spot kursa i kamatnih stopa valuta koje su predmet razmene sa istim rokom dospeća.

Formule za izračunavanje terminskih kurseva

$$Forward\ kurs_{Prodajni} = Spot\ kurs^{Prodajni} * \frac{1 + (Stopa^{Valuta2\ (koja\ se\ prodaje)} * \frac{Datum\ dospeća - Datum\ trgovanja}{Baza^{Valuta2}})}{1 + (Stopa^{Valuta1\ (koja\ se\ kupuje)} * \frac{Datum\ dospeća - Datum\ trgovanja}{Baza^{Valuta1}})}$$

$$Forward\ kurs_{Kupovni} = Spot\ kurs^{Kupovni} * \frac{1 + (Stopa^{Valuta2\ (koja\ se\ kupuje)} * \frac{Datum\ dospeća - Datum\ trgovanja}{Baza^{Valuta2}})}{1 + (Stopa^{Valuta1\ (koja\ se\ prodaje)} * \frac{Datum\ dospeća - Datum\ trgovanja}{Baza^{Valuta1}})}$$

*Napomene:

-Stope se odnose na kamatne stope na valute koje su predmet kupoprodaje za ročnost koja je jednaka trajanju forvarda (npr. tromesečni EURIBOR bi bila stopa za valutu EUR koja se prodaje ili kupuje u forwardu na 3 meseca)

-Baza se odnosi na broj dana u godini koji može biti 360 ili 365

Uslovi zaključenja:

- Otvoren račun u Erste banci
- Potpisivanje okvirnog ugovora
- Odobrenje limita (iznos i rok)
- Popunjavanje Upitnika za procenu kategorije klijenta
- Izjava kojom klijent potvrđuje svrhu zaključenja transakcije u skladu sa regulativom NBS

Primer:

Kompanija koja se proizvodnjom izveze robu u januaru s tim da očekuje naplatu izvoznog posla u februaru. Po izvozu robe u januaru sa Bankom zaključuje forward ugovor u kome se dogovori kurs po kome će prodati evre iz izvoza u februaru. Fiksiranje kursa po kome će se prodati dobijene devize u budućem periodu od uvoznog posla omogućuje izvozniku da bez obzira na kretanje kursa u narednih mesec dana unapred zna tačan iznos dinara kojim će raspolagati narednog meseca.

U slučaju uvoznika zaključuje se Kupovina deviza u forwardu čime se fiksira kurs po kome će privrednik kupiti devize na budući datum kada treba da plati fakturu za uvezenu robu ili usluge. Na ovaj način uvoznik je u mogućnosti da eliminiše neizvesnost promene deviznog kursa i odmah po ugovaranju uvozničkog posla napravi kalkulaciju koštanja uvezene robe ili usluge.

Terminska kupoprodaja deviza sa pokrićem ili pokriveni forward

Terminska kupoprodaja deviza sa pokrićem predstavlja unapred dogovorenu kupovinu deviza po unapred dogovorenom kursu s tim da klijent danas uplaćuje dinarski deo a devize dobija na ugovoreni datum u budućnosti. Ovaj proizvod poznat je i pod nazivom *kvazi forward*.

Cena po kojoj se ugovara kupovina valute naziva se **devizni terminski kurs** i formira se na isti način kao prethodno objašnjeni terminski kurs kod prethodnog proizvoda (klasični forward).

Kod pokrivenog forwarda je cena odnosno devizni terminski kurs povoljniji jer klijent odmah uplaćuje dinarski deo na račun.

Uslovi zaključenja:

- Otvoren račun u Erste banci
- Potpisivanje okvirnog ugovora

Primer:

Pokriveni forward pruža mogućnost izvoznicima da u izvoznim poslovima eliminišu neizvesnost promene deviznog kursa i odmah po ugovaranju uvozničkog posla napravi kalkulaciju koštanja uvezene robe ili usluge.

Pokriveni forward takođe pruža mogućnost klijentima ugovaranja i fiksiranje deviznog kursa za kupovinu deviza na budući datum ali zahteva angažovanje i polaganje dinarskih sredstava odmah po zaključenju ugovora dok to nije slučaj kod Deviznog forwarda. Prednost kod ovog tipa forwarda ogleda se u povoljnijoj ceni kupovine deviza.

Devizni svop – FX Swap

Devizni svop predstavlja istovremeno ugovaranje dve strane transakcije odnosno kupovinu i prodaju deviza na različite datume. Klijent sa bankom ugovara promptnu (danas) kupovinu (ili prodaju) jedne valute za drugu i istovremeno ugovara terminsku (na buduću datum) prodaju (ili kupovinu) te iste valute.

Devizni svop se sastoji od dve FX transakcije (kupoprodaje deviza) gde prva predstavlja „prvu“ nogu deviznog svopa dok druga predstavlja „drugu“ nogu deviznog svopa.

Prva noga može biti sa datumom dospeća do dva dana (Danas, Sutra, Spot) dok druga noga mora biti minimalno za jedan radni dan veća (Sutra, Spot, Forvard).

U spot transakciji koristi se devizni spot kurs a u forvard transakciji devizni terminski kurs (koji je već objašnjen kod prethodnih proizvoda).

$$\text{Forvard kurs}_{\text{prodajni}} = \text{Spot kurs}^{\text{prodajni}} * \frac{1 + (\text{Stopa}^{\text{Valuta2 koja se prodaje}} * \frac{\text{Datum dospeća} - \text{Datum trgovanja}}{\text{Baza}^{\text{Valuta2}}})}{1 + (\text{Stopa}^{\text{Valuta1 koja se kupuje}} * \frac{\text{Datum dospeća} - \text{Datum trgovanja}}{\text{Baza}^{\text{Valuta1}}})}$$

$$\text{Forvard kurs}_{\text{kupovni}} = \text{Spot kurs}^{\text{kupovni}} * \frac{1 + (\text{Stopa}^{\text{Valuta2 koja se kupuje}} * \frac{\text{Datum dospeća} - \text{Datum trgovanja}}{\text{Baza}^{\text{Valuta2}}})}{1 + (\text{Stopa}^{\text{Valuta1 koja se prodaje}} * \frac{\text{Datum dospeća} - \text{Datum trgovanja}}{\text{Baza}^{\text{Valuta1}}})}$$

Uslovi zaključenja:

- Otvoren račun u Erste banci
- Potpisivanje okvirnog ugovora
- Odobrenje limita (iznos i rok)
- Popunjavanje Upitnika za procenu kategorije klijenta

Primer:

Raspoložete sa npr. 10 miliona RSD koje nećete koristiti narednih mesec dana. Zaključite svop ugovor po kome danas kupite EUR u iznosu 86.207 po spot kursu 116 i ugovorite prodaju tih 86.207 za mesec dana po terminskom kursu koji se ugovara na dan zaključenja svop ugovora i iznosi 116,5 tako da ćete nakon mesec dana raspolagati sa 10.043.116 RSD.

Na ovaj način ste izbegli neizvesnost kretanja kursa jer ste unapred znali iznos dinara kojim ćete raspolagati za mesec dana, očuvali ste vrednost dinara jer ste izbegli gubitak usled nepovoljnog kretanja kursa i obezbedili likvidnost u evrima

Kamatni svop – IRS (Interest Rate Swap)

Kamatni svop predstavlja ugovor dve strane o periodičnim isplatama (razmeni) kamate (definisane ugovorom) u istoj valuti tokom života IRS-a, na tačno određene datume na osnovu iznosa «zamišljene» glavnice. Jedna strana plaća fiksnu stopu dok druga plaća promenljivu stopu (obično baziranu na nekoj referentnoj stopi LIBOR, EURIBOR...)

Glavnica duga se ne razmenjuje već služi kao obračunska osnova za određivanje kamate koje se razmenjuju.

U praksi je proizvod poznat pod nazivom "Coupon swap" ili "Plain vanilla swap".

Proizvod se najčešće koristi za zaštitu od kamatnog rizika gde klijent koji ima kredit po kome plaća varijabilnu kamatu zaključuje kamatni svop sa bankom u kome mu banka isplaćuje varijabilnu kamatu (koja je jednaka kamati po kreditu) a klijent banci plaća fiksnu.

Uslovi zaključenja:

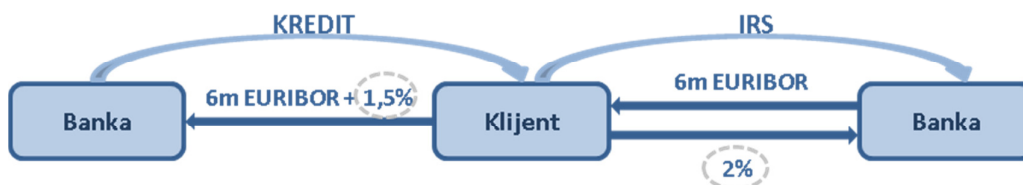
- Otvoren račun u Erste banci
- Potpisivanje okvirnog ugovora
- Odobrenje limita (iznos i rok)
- Popunjavanje Upitnika za procenu kategorije klijenta

Primer:

Ukoliko vraćate kredit od 1 milion evra, sa periodom otplate od 3 godine, polugodišnjim otplatama, kamatnom stopom 6M EURIBOR+1,5% možete zaključiti sa Bankom kamatni svop, koji će obuhvatiti isti iznos glavnice i period otplate kamate, po kome će vam Banka plaćati varijabilnu kamatnu stopu EURIBOR a vi Banci fiksnu kamatnu stopu od npr. 2%

Vaši mesečni troškovi po osnovu kamata bi iznosili 3,5% (2%+1,5%)

Svoj kredit ćete otplaćivati po ovoj fiksnoj stopi i na taj način finansijski rezultat neće zavisiti od kretanja EURIBOR-a čime se štitite od rasta kamate

Važne pravne napomene

Ovo je marketinška publikacija. Informacije utvrđene u ovoj publikaciji nisu obavezujuće. Cilj ovog dokumenta je da služi kao izvor informacija i ne tumači se kao savet o ulaganju ili preporuka ulaganja, niti se tumači kao ponuda preporuke ili zahtev za pravljenje ponude za kupovinu ili prodaju bilo kojih finansijskih proizvoda na koje se odnosi. Ponuda, kupovina i prodaja finansijskih proizvoda podležu pojedinačnim uslovima, izmenama i dopunama ukoliko postoje.

Kontakti:

Srđan Tomašević
Direktor Direkcije za trgovanja
Srdjan.tomasevic@erstebank.rs
011 220 9116

Danijela Stojanović
Stručni saradnik Diler
Danijela.stojanovic@erstebank.rs
011 220 9132

Dušan Stević
Saradnik
Dušan.stevic@erstebank.rs
011 220 9118

Jasmina Milijić
Šef odeljenja za hartije od vrednosti
sa stalnim prihodima
Jasmina.milijic@erstebank.rs
011 220 9117

Nenad Đurović
Šef odeljenja novčanog tržišta
Nenad.djurovic@erstebank.rs
011 220 9115

